

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต
มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจาก
หลักสูตรทางการศึกษา

**Factors affecting teacher's career selection at
Mahasarakham University, Thailand, of students who
did not graduate from the educational program**

อรอนงค์ เมฆพรรณโอบาส¹, ศิริพร ไสยรัตน์², ธนภร กอเสนาะรส³
On-anong Mekkapan-opas¹, Siriporn Saiyarat²,
Thanaporn Korsanorros³

Received: 11 April 2019 ; Revised: 27 August 2019 ; Accepted: 16 September 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล คือบัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทุกคณะ/วิทยาลัย ที่ไม่ใช่คุณวุฒิทางการศึกษา ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2561 จำนวน 218 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 2 ชนิด คือ 1) แบบสอบถาม มาตรฐานประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 47 ข้อ ซึ่งมีค่า

¹ ผู้อำนวยการกองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² นักวิชาการศึกษา ชำนาญการพิเศษ กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

³ นักวิชาการศึกษา กองทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ Director, Division of Registration, Mahasarakham University

² Academic Specialist, Division of Registration, Mahasarakham University

³ Academic, Division of Registration, Mahasarakham University

อำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .22 ถึง .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.961 และ 2) แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง จำนวน 4 ข้อ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ คือ ต้องการรับราชการ เป็นอาชีพที่ทำหาย อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม เป็นอาชีพที่มั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเกียรติ

2. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล คือ ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าเพียงประกอบอาชีพที่เรียนมา มีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และเคยทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตนเองชอบ

3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่าง นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) แนะนำให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส ความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส และบุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) และได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ประกอบอาชีพครู

โดยสรุป ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา คือ ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากที่สุด ซึ่งบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม ที่สำคัญเป็นอาชีพที่มั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเกียรติ จึงควรนำข้อมูลสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัย ในการปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การกำหนดทิศทาง และส่งเสริมการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาที่มีวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

คำสำคัญ: การตัดสินใจเลือก, อาชีพครู, หลักสูตรทางการศึกษา, ความคาดหวังในอาชีพ

Abstract

This research aims to study the factors that affect the selection of graduate teachers Mahasarakram university who did not graduate from the education program. The sample group was graduates with a 4-year bachelor's degree from Mahasarakham University. Data for every faculty /college failed educational qualifications over the past 10 years from 2008-2018 were obtained by Accidental Sampling method. The sample comprised 218 persons. The tools used in the research were of 2 types:- 1) scale questionnaire, 5 level values, 47 items which have the power of classification (rxy) from .22 to .84 and have the whole confidence value equal to 0.961 and 2) An interview form was a structured interview with 4 items. Statistics used in data analysis were percentage, mean and standard deviation. Data were presented qualitatively by analyzing descriptive data

Research results were as follows.

1. The career expectancy factor is the professional career of the teacher who has always sought modern knowledge for self improvement. The teaching career is a profession where practitioners must set a good example to other people. Teaching is a career that is sacrificed to society.

2. The personal factor is want to be employed in government service, wanting a challenging career and desiring to use the knowledge learned to develop the learner rather than just the occupation learned.

I in happy if I teach people without knowledge. It is considered to help develop a more knowledgeable people. I have worked with teachers in school and enjoy more than their favorite field.

3. The person involved is a person you respect, other than parents, relatives, teachers, friends /seniors). Teachers and teaching staff need to work for a teacher if there is a chance. the person you respect as a teacher. (Apart from parents, relatives, teachers, friends /seniors) and received support from the family to teach teachers .

In summary, career expectations was the commonest factor why student teachers at at Mahasarakrm university failed to graduate from the education program. These graduates had opinions that the teaching profession is a profession that seeks new knowledge. They always modernize and develop themselves in the career to set a good example to others. Teaching is a career that sacrifices to society Important. It is a stable career and a noble career. Therefore, it should bring useful information to the university to improve curriculum development direction and to promote the teaching of academic programs that are effective in the teaching profession of the university

Keywords: Decision making, Teacher career, Educational program, Career Expectations

บทนำ

การตัดสินใจประกอบอาชีพ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อน ซึ่งบุคคลที่จะตัดสินใจเลือกอาชีพจะต้องรู้จักตนเองในด้านความสนใจ ความสามารถ และความถนัดของตนเองเป็นอย่างดี รวมทั้งรู้จักเกี่ยวกับงานด้วย คือ รู้จักอาชีพโดยละเอียด โครงสร้างหนึ่งที่เป็นปัญหาในกระบวนการตัดสินใจประกอบอาชีพ

คือ การไม่ตัดสินใจประกอบอาชีพ (Germeijs, 2003) มีงานวิจัยหลายชิ้นที่ชี้ให้เห็นว่า การตัดสินใจประกอบอาชีพเป็นสิ่งที่ยังไม่แน่นอน ส่งผลให้คนอาจเลือกหรือไม่เลือกประกอบอาชีพนั้น การเลือกประกอบอาชีพจึงมีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก คนที่เลือกประกอบอาชีพที่เหมาะสมกับตนเอง ย่อมก่อให้เกิดความพึงพอใจและมีความสุขในการทำงาน รวมทั้ง

มีโอกาสที่จะประสบความสำเร็จในการประกอบอาชีพมาก ในทางตรงข้ามถ้าบุคคลเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับตนเองแล้ว อาจเกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน และเนื่องจากคนเราต้องใช้เวลาในการประกอบอาชีพ ภายหลังจากการศึกษาเป็นเวลานานถึงหนึ่งในสามของชีวิต การเลือกอาชีพที่ไม่เหมาะสมกับบุคลิก ลักษณะอุปนิสัย ความรู้ความสามารถ ความสนใจ และความถนัดในงานอาชีพของตนเอง และความต้องการของตลาดแรงงานแล้วนั้น อาจจะทำให้เกิดผลเสียหลายประการ ทั้งความสูญเสียด้านเวลา ความเจริญก้าวหน้าของบุคคล เศรษฐกิจของครอบครัว และของประเทศชาติ ซึ่งเป็นส่วนรวมอีกด้วย (พินโย พรหมเมือง, 2549)

อาชีพครูถือเป็นทางเลือกหนึ่งในการประกอบอาชีพ ครูถือเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโลกยุคปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีอย่างรวดเร็ว เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศต่างๆ

ประเทศไทยได้ดำเนินการปฏิรูปการศึกษาของประเทศทั้งระบบอย่างต่อเนื่อง โดยได้มุ่งเน้นไปที่ด้านการพัฒนาคุณภาพของครูและบุคลากรทางการศึกษาให้สามารถจัดการเรียนการสอนและให้บริการทางด้านการศึกษา แก่ประชาชนทุกระดับได้อย่างมีประสิทธิภาพ วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพที่สำคัญเนื่องจากเป็นอาชีพที่ทำหน้าที่ในการพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้มีความสามารถในการพัฒนาประเทศในด้านต่างๆ ดังพระราชโองการของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัยครู ณ อาคารใหม่สวนอัมพร วันพุธที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2526 ความตอนหนึ่งว่า "...อาชีพครูถือว่า สำคัญยิ่ง เพราะครูมีบทบาทหน้าที่ในการพัฒนาประเทศให้เจริญมั่นคงและก่อนที่จะพัฒนาบ้านเมืองให้เจริญได้นั้น จะต้องพัฒนาคน ซึ่งได้แก่เยาวชนของชาติเสียก่อน เพื่อให้เยาวชนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณค่าสมบูรณ์ทุกด้าน จึงสามารถช่วยกันสร้างความเจริญให้แก่ชาติต่อไปได้..."

สถานการณ์การจัดการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพครูเป็นบุคลากรที่สำคัญของประเทศ ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษานโยบายผู้บริหารระดับประเทศได้ให้ความสำคัญในการผลิตครูเน้นผู้สอนให้มีวุฒิตรงตามวิชาที่สอนปัจจุบันรูปแบบการผลิตครู มี 2 หลักสูตร คือ หลักสูตรครุปริญญาตรี (5ปี) และหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครู ที่รับผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีทุกสาขาวิชา (ยกเว้นสาขาวิชาชีพครู) เข้าศึกษาเพิ่มเติมเมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว ได้รับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานที่คุรุสภากำหนด

จากผลการสำรวจภาวะการดำเนินงานของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2558-2559 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พบว่า มีหลายสาขาวิชาที่ผู้สำเร็จการศึกษาไม่ได้งานทำตรงตามสาขาวิชาที่เรียนมา ร้อยละ 36.74 (กองแผนงาน, 2560) ประกอบกับสถิติผู้มาติดต่อขอรับเอกสารคำอธิบายรายวิชา

ที่กองทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อไปยื่นขอเทียบโอนมาตรฐานของคุรุสภาเพื่อการสมัครสอบแข่งขันและขอรับใบประกอบวิชาชีพครูเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาอื่นในหลักสูตร 4 ปี ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา โดยจำนวนบัณฑิตที่ได้ติดต่อขอรับเอกสารคำอธิบายรายวิชาเพื่อประกอบการดำเนินการดังกล่าว ช่วงล่าสุดเก็บข้อมูลรอบ 1 ปี ระหว่างเดือนมกราคม 2560 ถึงเดือนมกราคม 2561 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาที่ไม่ใช้วุฒิในสาขาการศึกษา จำนวน 110 คน ซึ่งจากการศึกษางานวิจัย พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของนิสิตนักศึกษาส่วนใหญ่ คือ ปัจจัยด้านภูมิหลังของนิสิตนักศึกษา (ทรัพย์สิตี เทียงพูนวงศ์, 2551) แต่ยังไม่ปรากฏงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา

ตามเหตุผลที่กล่าวมานั้น ผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการผลิตหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อผลิตบัณฑิตที่ทำงานตรงตามสาขาวิชา

จึงทำการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา เพื่อนำมาเป็นข้อมูลสารสนเทศให้ผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตร การกำหนดทิศทาง และส่งเสริมการเปิดสอนหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษามีวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคามที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมาย/กลุ่มตัวอย่าง

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาข้อมูล (ตอบแบบสอบถาม) คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ในทุกคณะ/วิทยาลัย ที่ไม่ใช่คณะ

ทางการศึกษา ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2561 จำนวน 218 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) ซึ่งเป็นกลุ่มบัณฑิตที่ติดต่อขอรับคำอธิบายรายวิชาที่ลงทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปประกอบการยื่นความประสงค์ในกระบวนการสู่เส้นทางประกอบอาชีพรับราชการครู

1.2 กลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์ คือ บัณฑิตที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหลักสูตร 4 ปี จากมหาวิทยาลัยมหาสารคามในทุกคณะ/วิทยาลัย ที่ไม่ใช่คณะ/วิทยาลัยทางการศึกษา ในรอบ 10 ปี ตั้งแต่ปี 2551-2561 จำนวน 98 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) จากกลุ่มบัณฑิตที่ติดต่อขอรับคำอธิบายรายวิชาที่ลงทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อนำไปประกอบการยื่นความประสงค์ในกระบวนการสู่เส้นทางประกอบอาชีพรับราชการครู

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ มี 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถาม เรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยข้อความถามเป็นแบบเลือกตอบและแบบเติมข้อความ เช่น เพศ ภูมิลำเนา สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา และ ปีการศึกษาที่สำเร็จการศึกษา จำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นข้อความถามแบบมาตราวัดประมาณค่า เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา จำนวนทั้งหมด 47 ข้อ ประกอบด้วยปัจจัยทั้งหมด 3 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล จำนวน 19 ข้อ ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ จำนวน 14 ข้อ และ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง จำนวน 14 ข้อ คำถามเป็นลักษณะมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีค่าดัชนี IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่

.22 ถึง .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .961

ตอนที่ 3 ความคิดเห็น / ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา โดยใช้แบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended Questions)

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยมีการสอบถามข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิต จำนวน 4 ข้อ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของแบบสอบถาม ดังนี้

3.1 เตรียมเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีแบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ให้เพียงพอกับกลุ่มตัวอย่าง หรือ กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

3.2 ดำเนินการเก็บข้อมูลในเดือนมีนาคม-กันยายน 2561 โดยจัดเก็บข้อมูลกับบัณฑิตผู้มาติดต่อขอรับเอกสารคำอธิบายรายวิชาที่กองทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อไปยื่นขอเทียบโอนมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา เพื่อประกอบการสมัครสอบแข่งขัน และขอรับใบประกอบวิชาชีพครูเป็นผู้ที่สำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาอื่นในหลักสูตร 4 ปี ที่ไม่ใช่ทางการศึกษา ซึ่งมีผู้ที่มาติดต่อขอคำอธิบายรายวิชา จำนวน 230 คน และมีผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 98 คน

3.3 ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่ได้มาจากกลุ่มตัวอย่างและกลุ่มผู้ให้ข้อมูล มา

ตรวจสอบความถูกต้องและความสมบูรณ์ แล้วนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 218 ฉบับ มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการนำเสนอข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสามารถสรุปได้ดังตาราง 1

ตาราง 1 ความคิดเห็นของบัณฑิตเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูมหาวิทยาลัย มหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา โดยพิจารณาในภาพรวมและรายด้าน

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู	บัณฑิตที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา (n=218)		
	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
1. ปัจจัยส่วนบุคคล	4.40	.409	มาก
2. ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ	4.46	.529	มาก
3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	4.19	.645	มาก
รวม	4.35	.420	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ ($\bar{X}=4.46$) ด้านปัจจัยส่วนบุคคล ($\bar{X}=4.40$) และ ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ($\bar{X}=4.19$) ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพ ในแต่ละด้านสามารถจำแนกเป็นประเด็น ด้านละ 10 ประเด็น ดังนี้

ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ

1. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ($\bar{X}=4.86$)
2. อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น ($\bar{X}=4.63$)
3. อาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม ($\bar{X}=4.60$)
4. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีรายได้ประจำ / เป็นอาชีพที่มั่นคง ($\bar{X}=4.58$)

5. อาชีพครูเป็นอาชีพที่มีเกียรติได้รับการยอมรับจากสังคม ($\bar{X}=4.57$)

6. มีโอกาสในการเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ($\bar{X}=4.57$)

7. งานครูเป็นงานที่มีระบบขั้นตอน ($\bar{X}=4.54$)

8. หลังเกษียณอายุราชการอาชีพครูยังได้รับผลตอบแทน ($\bar{X}=4.46$)

9. มีโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ ($\bar{X}=4.46$)

10. มีโอกาสในการลาศึกษาต่อ ($\bar{X}=4.42$)

ด้านปัจจัยส่วนบุคคล

1. ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าแค่ประกอบอาชีพที่เรียนมา ($\bar{X}=4.65$)
2. ข้าพเจ้ามีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น ($\bar{X}=4.64$)
3. เป็นอาชีพที่ยกระดับการศึกษาได้ ($\bar{X}=4.61$)

4. เคยทำงานร่วมกับครู
ในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตน
ชอบ ($\bar{X}=4.58$)

5. เป็นอาชีพที่ทำหายความ
สามารถ ($\bar{X}=4.56$)

6. ความรู้เฉพาะทางการ
สอนและเนื้อหาวิชา ($\bar{X}=4.48$)

7. ต้องเสียค่าที่ไม่
สามารถเรียนครูได้แต่ตั้งใจจะเป็นครู
($\bar{X}=4.44$)

8. เคยเรียนกับนิสิตศึกษา
ศาสตร์แล้วรู้สึกว่าเป็นอาชีพที่น่า
สนใจ ($\bar{X}=4.43$)

9. เคยร่วมกิจกรรมค่าย
กับนิสิตครูแล้วอยากเป็นครูบ้าง
($\bar{X}=4.40$)

10. เคยทำงานร่วมกับครู
ในโรงเรียนแล้วคิดว่าชอบวิธีการ
ทำงาน ($\bar{X}=4.40$)

ปัจจัยด้านบุคคลที่ เกี่ยวข้อง

1. บุคคลที่ท่านนับถือ
เป็นแบบอย่าง (นอกเหนือจากพ่อแม่
ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) แนะนำ
ให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส
($\bar{X}=4.44$)

2. ความต้องการของครู-
อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครู
หากมีโอกาส ($\bar{X}=4.43$)

3. บุคคลที่ท่านนับถือเป็น
แบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอก
เหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่น
พี่) ($\bar{X}=4.43$)

4. บุคคลที่ท่านนับถือเป็น
แบบอย่างประสบความสำเร็จใน
อาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ
ครู เพื่อน/รุ่นพี่) ($\bar{X}=4.42$)

5. ครู-อาจารย์ที่สอนประสบ
ความสำเร็จในอาชีพจึงเป็นแรง
บันดาลใจให้เป็นครู ($\bar{X}=4.40$)

6. ญาติแนะนำให้เลือก
ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส
($\bar{X}=4.29$)

7. ครอบครัวแนะนำให้
ประกอบอาชีพครู ($\bar{X}=4.26$)

8. ครอบครัวเล่าสิ่งดี ๆ
เกี่ยวกับอาชีพครูให้ฟังอยู่บ่อย ๆ
($\bar{X}=4.27$)

9. เพื่อน/รุ่นพี่ ประสบความ
สำเร็จในอาชีพครู ($\bar{X}=4.06$)

10. เพื่อน/รุ่นพี่ แนะนำให้
เลือกประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส
($\bar{X}=4.17$)

จากการสัมภาษณ์ เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครูสามารถสังเคราะห์ประเด็นสำคัญได้ดังนี้

1. เป็นอาชีพที่มั่นคง จำนวน 83 คน (ร้อยละ 84.69)
2. เป็นอาชีพที่มีเกียรติ จำนวน 43 คน (ร้อยละ 43.88)
3. เป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม จำนวน 7 คน (ร้อยละ 7.14)
4. ต้องการถ่ายทอดความรู้ในสาขาที่เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน จำนวน 5 คน (ร้อยละ 5.10)
5. ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัวให้ประกอบอาชีพครู ต้องการรับราชการ และเป็นอาชีพที่ทำหาย จำนวน 4 คน (ร้อยละ 4.08)

ผลจากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ตอบ 4 ประเด็น ดังนี้

1. เหตุผลที่ตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู คือ เป็นอาชีพที่มั่นคง เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และต้องการถ่ายทอดความรู้ในสาขาที่เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดังตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...เป็นอาชีพที่มั่นคง มีเกียรติ และเป็นที่น่าเคารพ...”

(ครูโรงเรียนบ้านหัวจัว จังหวัดมหาสารคาม.

13 มิถุนายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...อาชีพครูสามารถเป็นแม่พิมพ์ของชาติ เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเป็นอาชีพที่สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ตนเรียนมาให้ผู้อื่นได้ เป็นอาชีพที่ทำแล้วมีความสุข...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองโตนอนเสียด
จังหวัดบึงกาฬ. 14 สิงหาคม 2561:
ผู้ให้สัมภาษณ์)

2. ความมุ่งหวังในการเลือกประกอบอาชีพก่อนสำเร็จการศึกษา ประกอบด้วย อาชีพ ข้าราชการครู นักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และพนักงานวิทยาศาสตร์ /นักปฏิบัติการ และลักษณะอาชีพ เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว และอาชีพอิสระ ดังตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...อาชีพข้าราชการครู เป็นอาชีพที่มีความมั่นคง และเป็นวิชาชีพชั้นสูง...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองแวงน้อย จังหวัดสกลนคร. 24 กรกฎาคม 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...อาชีพนักเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สามารถทำงานในบริษัท และสามารถประกอบธุรกิจส่วนตัวได้ เป็นอาชีพอิสระ มีรายได้สูง...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองแวง จังหวัดมหาสารคาม.
24 กรกฎาคม 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

3. ความคิดเห็นต่ออาชีพครู ประกอบด้วย วิชาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ และเป็นอาชีพที่มั่นคง ดังตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...รักในอาชีพครู เป็นอาชีพที่
มั่นคง และอยากสอนเด็กนักเรียน ให้เป็นคนดีมี
คุณธรรม...”

(ครูโรงเรียนบ้านค้อใหญ่ จังหวัดสกลนคร.
19 มิถุนายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...วิชาชีพครู เป็นอาชีพที่มีเกียรติ
เป็นอาชีพที่มั่นคง เป็นอาชีพที่มีการเสียสละ และ
น่านับถือ มีเกียรติ...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองแวง จังหวัดร้อยเอ็ด.
11 กรกฎาคม 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

4. ความคิดเห็นต่อการ
เปิดสอนหลักสูตรในมหาวิทยาลัย
มหาสารคามที่ผลิตบัณฑิตเพื่อ
ประกอบอาชีพครู มีความคิดเห็น
เห็นด้วยและเป็นกรณีมากที่มีการ
เปิดสอนหลักสูตร เป็นเรื่องดีเปิด
โอกาสให้ผู้สนใจได้เข้าเรียน และ
มีความเหมาะสมเป็นอย่างมาก ดัง
ตัวอย่างข้อมูลในการสัมภาษณ์ ดังนี้

“...เป็นเรื่องที่ดีมาก ที่เปิดโอกาสให้
ผู้สนใจได้เข้าเรียน มีความเหมาะสมอย่างมาก
เป็นหลักสูตรที่ดี เป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับ
นิสิต...”

(ครูโรงเรียนบ้านหัวจัว จังหวัดมหาสารคาม.
13 มิถุนายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

“...เห็นดีด้วย เพราะจะได้ผลิตครูที่มี
คุณภาพ เป็นหลักสูตรที่เหมาะสมในการเปิดสอน
เพราะมีคนสนใจจำนวนมากในการเรียน เพื่อไป
ประกอบวิชาชีพครู...”

(ครูโรงเรียนบ้านหนองเป็ด จังหวัดขอนแก่น.
3 กันยายน 2561: ผู้ให้สัมภาษณ์)

สรุป

จากผลการวิจัย พบว่า
ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบ
อาชีพครูของบัณฑิต มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม ที่ไม่ได้สำเร็จการ
ศึกษาจากหลักสูตรการศึกษา คือ
ปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ
เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมาก
ที่สุด ซึ่งบัณฑิตมีความคิดเห็นว่า
อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหา
ความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัยเพื่อพัฒนา
ตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้อง
เป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น เป็น
อาชีพที่เสียสละต่อสังคม ที่สำคัญ
เป็นอาชีพที่มั่นคง และเป็นอาชีพที่มี
เกียรติ จึงควรนำข้อมูลสารสนเทศที่
เป็นประโยชน์ให้กับมหาวิทยาลัย ใน
การปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร การ
กำหนดทิศทาง และส่งเสริมการเปิด
สอนหลักสูตรสาขาวิชาการศึกษาที่มี
วิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยให้มี
ประสิทธิภาพต่อไป

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์
ข้อมูล เกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อ
การเลือกประกอบอาชีพครูของ
บัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร
ทางการศึกษา ในส่วนของการ

อภิปรายผู้วิจัยขอเสนอปัจจัยทั้ง 3 ด้านตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านความคาดหวัง ในอาชีพ พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 7 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อแรก คือ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ อาชีพครูเป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น และอาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ หลังเกษียณอายุราชการอาชีพครูยังได้รับผลตอบแทน และมีโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ งานครูเป็นงานที่มีเวลาเข้างาน-เลิกงานที่แน่นอน และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีค่าตอบแทน ซึ่งได้จากการทำงาน ที่นอกเหนือจากเงินเดือน จะเห็นได้ว่าปัจจัยด้านความคาดหวังในอาชีพ เป็นปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการ

ศึกษา เพราะบัณฑิตมีความคิดเห็น ว่า อาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น อาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม หลังเกษียณอายุราชการอาชีพครูยังได้รับผลตอบแทน และมีโอกาสในการเลื่อนวิทยฐานะ งานครูเป็นงานที่มีเวลาเข้างาน-เลิกงานที่แน่นอน ซึ่งเป็นลักษณะของอาชีพที่มีความมั่นคง จึงทำให้บัณฑิตมีความสนใจมีความต้องการที่จะประกอบอาชีพครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ ผางสระน้อย (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตสาขาการศึกษา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพ ที่เลือก เพื่อนหรือรุ่นพี่ มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับมาก

2. ด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็น

รายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ข้อ และอยู่ในระดับมาก 14 ข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ข้อแรก คือ ต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมาเพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าแค่ประกอบอาชีพที่เรียนมา ข้าพเจ้ามีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น และเคยทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตนชอบ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรก คือ ความรู้เฉพาะทางการสอน และเนื้อหาวิชา สนใจแบ่งปันความรู้ และเคยเรียนกับนิสิตศึกษาศาสตร์แล้วชอบบุคลิกความเป็นครู และเมื่อพิจารณารายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นอาชีพที่มั่นคงและมีรายได้ดี จะเห็นได้ว่าด้านปัจจัยส่วนบุคคลเป็นปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพครู ของบัณฑิตมหาวิทยาลัยที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรทางการศึกษา เพราะบัณฑิต มีความสนใจ มีความต้องการใช้ความรู้ที่ได้เรียนมา เพื่อพัฒนาผู้เรียนมากกว่าแค่ประกอบอาชีพที่เรียนมา มีความสุขถ้าได้สอนคนที่ไม่มีความรู้

ความรู้ให้มีความรู้ได้ เพราะถือว่าเป็นการช่วยพัฒนาสังคมให้เป็นคนมีความรู้เพิ่มมากขึ้น เคยทำงานร่วมกับครูในโรงเรียนแล้วสนุกกว่าสาขาที่ตนชอบ มีความสนใจแบ่งปันความรู้ และความรู้สึกที่เคยเรียนกับนิสิตศึกษาศาสตร์แล้วชอบบุคลิกความเป็นครู จึงเป็นปัจจัยในการเลือกประกอบอาชีพครูอยู่ในระดับมากถึงมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สิรินาฏ ผางสระน้อย (2551) ที่ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา พบว่า ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ ความสนใจในอาชีพ ความต้องการในอาชีพ การได้ฝึกประสบการณ์ในอาชีพ ความมั่นคงในอาชีพ ลักษณะของอาชีพที่เลือก เพื่อนหรือรุ่นพี่ที่มีความสัมพันธ์กับการเลือกประกอบอาชีพในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พุดตาน ศรีเมฆ (2541) พบว่า ความสนใจในอาชีพ มีความสัมพันธ์กับการเลือกอาชีพของนักเรียนเกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งจากการศึกษานั้นในการเลือกอาชีพของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง จะต้องมีความรู้

ความสนใจในอาชีพเป็นหลัก เพราะหากว่าบุคคลนั้นมีความสนใจในอาชีพก็จะสามารถปฏิบัติงานออกมาอย่างมีประสิทธิภาพ แต่ถ้าบุคคลนั้นไม่มีความสนใจที่จะประกอบอาชีพ บุคคลนั้นก็จะขาดแรงจูงใจและอาจจะปฏิบัติงานออกมาได้ไม่เต็มศักยภาพ ความต้องการในอาชีพมีความสัมพันธ์ในระดับมากกับการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเลือกอาชีพของ Hoppock (1967: อ้างถึงใน ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. 2529) ซึ่งได้กล่าวว่า ความต้องการของบุคคลนั้น ไม่ว่าจะชัดเจนหรือเลือนรางก็มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจในการเลือกอาชีพ

3. ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง พบว่า ความคิดเห็นของบัณฑิตที่เลือกประกอบอาชีพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก 3 ข้อแรกคือ บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่าง (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) แนะนำให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส ความต้องการ

ของครู-อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส และบุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู (นอกเหนือจากพ่อแม่ ญาติ ครู เพื่อน/รุ่นพี่) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ คนในครอบครัวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ จะเห็นได้ว่า ปัจจัยด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง อาทิเช่น บุคคลที่ท่านนับถือเป็นแบบอย่างแนะนำให้ประกอบอาชีพครูถ้ามีโอกาส ความต้องการของครู-อาจารย์ที่สอน ให้ประกอบอาชีพครูหากมีโอกาส รวมถึงบุคคลที่บัณฑิตนับถือเป็นแบบอย่างประกอบอาชีพครู แสดงได้ว่า บุคคลที่เกี่ยวข้องกับนิสิตมีความใกล้ชิด มีความคุ้นเคยในอาชีพนั้น จึงสามารถที่จะแนะนำ และสนับสนุนให้นิสิตประกอบอาชีพครู ก็ถือว่าเป็นอีกปัจจัยที่สำคัญที่ทำให้นิสิตตัดสินใจในการเลือกประกอบอาชีพครู อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ เหล่าบุญมา (2550) ที่ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา พบว่า ความคุ้นเคยในอาชีพนั้นมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพของนักเรียน การที่บัณฑิตจะประกอบ

อาชีพอาจมีความคุ้นเคยกับอาชีพนั้นมาอยู่ก่อนแล้ว โดยที่บัณฑิตมีความเข้าใจในการทำงานของอาชีพนั้น จึงเลือกที่จะประกอบอาชีพบัณฑิตที่มีความเข้าใจในการทำงานก็จะเกิดความมั่นใจว่าตนเองจะสามารถประกอบอาชีพนั้นได้ แต่ถ้าบัณฑิตยังไม่คุ้นเคย หรือไม่ทราบว่าอาชีพนั้นปฏิบัติงานเช่นไร บัณฑิตก็อาจจะเกิดความไม่แน่ใจที่จะเลือกประกอบอาชีพนั้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฌาร์เรียร์ ภรณ์ธรรพร (2559) ได้ทำการศึกษาวิจัย เรื่อง กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพอครุพบว่า นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของนักศึกษาที่มีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูงและต่ำ พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิเคราะห์สาเหตุของการมองอาชีพครูในแง่ดี แบ่งออกเป็นสาเหตุที่ทำให้ให้นักศึกษามีการมองอาชีพครูในแง่ดีระดับสูง ประกอบด้วย 8 ประเด็น ได้แก่ ความประทับใจระหว่างการศึกษา การได้รับการถ่ายทอดกระบวนการจัดการเรียนการสอนใน

มหาวิทยาลัยที่ส่งเสริมการประกอบอาชีพครู การมีลักษณะนิสัยที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพครู การรับรู้ความสามารถในตนเอง การได้รับการสนับสนุนจากผู้ปกครอง การได้รับการสนับสนุนจากครูอาจารย์ ความประทับใจครูอาจารย์ที่เป็นต้นแบบ และความรู้สึกมั่นคงในการดำเนินชีวิต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อควรมีการแนะแนว ส่งเสริมสนับสนุน และให้ข้อมูลเกี่ยวกับการประกอบอาชีพครู และรายวิชาอาชีพครูให้กับนักเรียนที่สนใจอย่างทั่วถึง เนื่องจากผลการวิจัย พบว่า นิสิตที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาทางการศึกษาส่วนใหญ่ตัดสินใจประกอบอาชีพครู เพราะอาชีพครูเป็นอาชีพที่ได้แสวงหาความรู้ใหม่ๆ ที่ทันสมัย เพื่อพัฒนาตนเองอยู่เสมอ เป็นอาชีพที่ต้องเป็นตัวอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น และอาชีพครูเป็นอาชีพที่เสียสละต่อสังคม มีความมั่นคง และเป็นอาชีพที่มีเกียรติ นอกจากนี้แล้วควรมีการให้

ข้อมูลเพิ่มเติมเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพครูให้กับนิสิตที่มีความตั้งใจจริงในการประกอบวิชาชีพครู รวมทั้งแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของอาชีพครู

1.2 คณะที่จัดทำหลักสูตรควรนำข้อมูลในการวิจัย เพื่อนำไปปรับปรุง พัฒนา กำหนดทิศทางการจัดทำหลักสูตร พัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยให้เกิดความน่าสนใจในการเรียนการสอน มุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอน เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ และมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรอย่างทั่วถึง เพื่อดึงดูดให้นักเรียนที่จะเข้าศึกษาต่อเรียนในวิชาชีพครูโดยตรง ส่งเสริมให้มีการผลิตบัณฑิตทางการศึกษาที่ครอบคลุมทุกสาขาวิชาที่มีผู้สนใจ และสอดคล้องตามความต้องการของผู้ใช้บัณฑิต

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาความต้องการเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรวิชาชีพครูของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ต้องการประกอบอาชีพครูโดยตรง เช่น มีการสัมภาษณ์ตัวนักเรียน ผู้ปกครอง เพื่อน เพื่อที่จะได้ข้อมูลครอบคลุมในเชิงลึก นำไปสู่ข้อมูลที่ใช้เป็นส่วนหนึ่งในการหาวิธีที่จะทำให้คนประกอบอาชีพครู

2.2 ควรศึกษาทิศทางการพัฒนาหลักสูตรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน

กิตติกรรมประกาศ

โครงการวิจัยนี้ ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณเงินรายได้ ประจำปีงบประมาณ 2561 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

เอกสารอ้างอิง

- กองแผนงาน. (2560). *ภาวะการดำเนินงานทำของบัณฑิต รุ่นปีการศึกษา 2558-2559 มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ณารีย์อร ภรณ์ธนธร. (2559). *กลยุทธ์การส่งเสริมการมองอาชีพครูในแง่ดีของนักศึกษาวิชาชีพครู*. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ทรัพย์ลิตี เทียงพูนวงศ์. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพครู: การวิเคราะห์ข้ามกลุ่มตัวอย่างของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 6 และนิสิตนักศึกษา ครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์. (2529). เอกสารประกอบการสอนแนะแนว 515 ทฤษฎีการพัฒนาอาชีพ. กรุงเทพฯ: ภาควิชาแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- พินโย พรหมเมือง. (2549). แนวทางการตัดสินใจเลือกอาชีพ (ออนไลน์). แหล่งที่มา: <http://www.jobpub.com/>(5 กรกฎาคม 2551).
- พุดตาล ศรีเมฆ. (2541). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษาและการแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สิรินาฏ ผางสระน้อย. (2551). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเลือกประกอบอาชีพครูของบัณฑิตสาขาการศึกษา. วิทยานิพนธ์ (ค.ม.) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อมรรัตน์ เหล่าบุญมา. (2550). ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการเลือกอาชีพของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอัสสัมชัญศึกษา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท บัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาแรงงานและสวัสดิการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- Germeijs, V., and Boeck, P.D. (2003). Career indecision: Three factors from decision theory. *Journal of Vocational Behavior* 62, 1: 11-25.